

ΛΙΝΑ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

Δάκρυα καὶ θρόδος.

III.

Μετ' αἰσθημάτων λοιπὸν ἤκιστα μελαγχολικῶν, ὡς πρὸς τὸ προκαλέσαν αὐτὰ ἀντικείμενον, ὁ Ἰωάννης κατέλαθεν ἐκ νέου τὴν ἔδραν αὐτοῦ πρὸ τῆς διὰ πρασίνου μεταξωτοῦ τάπητος κεκαλυμμένης τραπέζης.

Ἡ ἔξις αὐτοῦ ἦν ἤδη τοσοῦτῃ ἀσφαλής, ὥστε οὐδὲ καὶ διανοήθη νὰ περιαγῇ ἐπὶ τὴν περίξ χαρίεσσαν ὁμήγουρην τὸ κυκλοτερές βλέμμα τοῦ διδασκάλου ὅστις ἄρχεται τῆς παραδόσεως αὐτοῦ.

Ἐν τούτοις, ἐν ᾧ προσομιᾷζεν ἔτι τὸ μάθημα διὰ μετρημένων τινῶν εὐχετηρίων φράσεων ἐπὶ τῷ νέφ' ἔτει, ἄγνοῦν ὑπὸ τίνος ἀκαταμάχτην μοιραίαν ἐπίδρασιν, ἀνήγειρεν αἰφνης τοὺς ὀφθαλμούς.

Οὐδὲν πλέον εἶδε· σκοτεινὴ νεφέλη τῷ ἐπεσκίασε τὴν ὄρασιν· ἡ καρδία του ἐπαύτατο πάλλουσα, καὶ τὰ ὦτα αὐτοῦ, ἐπλήσθησαν συγκεχυμένων βόμβων· ἦν ὁ ρόχθος τῆς πλημμυρίδος τοῦ αἵματος πρὸς τὸν ἐγκέφαλον, ἦν ἀμέσως παρηκολούθησε σφοδρὰ πρὸς τὴν καρδιάν· ἀμυψίς· ὁ Ἰωάννης ἠσθάνθη ὀρητικώτερον, αἰφνιδιώτερον ἢ τὸ πρῶτον, τὸν ἀλλόκοτον ἐκείνον τιναγμὸν, ὃν ὑπέστη ποτὲ ἐκεῖ, εἰς τὴν δίοδον Ραφαήλ, πρὸ τῆς διαβάσεως τῆς σεσημασμένης ἀμάξης.

... Αἱ αὐταὶ παμμέλειναι κόραι, τὸ αὐτὸ κατάφωτον βλέμμα προσηλοῦτο ἤδη ἐπ' αὐτοῦ· τὸ αὐτὸ πρόσωπον τῷ ἐνεφανίζετο, οἶονεῖ ὑπὸ μαγικὴν τινα γοητεῖαν ἐπὶ κλησιν!

Ἐκείνη ἦν ἐκεῖ. Ἐξ ἐκείνης πᾶν ὅτι μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης ἤκουσεν, ἦτο τὸ παρώνυμον Λίνα.

Λίνα! ἰδέαι ἤδη καὶ ἐαυτὸν τὸ υποκοριστικὸν τοῦτο τῆς Ἑλένης, ἢ μᾶλλον τῆς Εὐελίνης, μίαν τῶν χαρίεστων καταλήξεων ἃς ἡ ἀγγλικὴ γλῶσσα θωπευτικῶς προστίθῃσιν εἰς τὸνομα τῆς Εὐας, καὶ τῆς ὁποίας χαριεστέρᾳ ἔτι μετατροπῇ, εἶναι ἡ Αἰλιανή, λέξις ἐν ᾗ ἡ ἁρμονία τῶν συλλαβῶν οἶονεῖ παρῶδει τοῦ κρίνου τὴν γλυκεῖαν ἀγνότητά!...

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ Ἰωάννης τεταραγμένος, κατασυντατρισμένος μᾶλλον, παρέδωκε μάθημα ἐλκεϊνόν, κατατετρημένον, ἀσύνδετον... ἡ κατάπληξις ὑπῆρξε ζωηροτάτη, καὶ δὲν ἀφῆκεν αὐτῷ τὸν καιρὸν ἵνα ἐπαπαγῇ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τῆς συνήθους πεζότητος.

Ἐκείνη κατέσχευεν αὐτὸν ὅλον ἐν ἀκαρεῖ· ναί, ὁ ὅρος οὗτος οὐδέποτε ἴσως ἔλκεθι ἀκριβέστερον κατεῖχεν αὐτὸν καὶ ὅλον τὸ διάστημα τῆς μιᾶς ὥρας ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ἡδεοῦ ἐκείνου βλέμματος τῆς ἀφελοῦς παιδὸς καὶ τῆς ἀναπτυσσομένης γυναικὸς συνάμα!

Ὡ! ὁποῖαν ποίησιν προσέδιδεν ἡ κόρη ἐκείνη εἰς τὸ ὄνομα αὐτῆς! Ὅποια προλήψις ἐπέβαλλε τῷ Ἰωάννῃ τὴν ιδέαν· ὅτι τὸ ὄνομα τοῦτο εἶχε τὴν ιδιότητά νὰ

ἐκφράζῃ περιληπτικῶς ἀπάσας τὰς ἐντελεῖς χάριτας τῆς φερούσης αὐτό! Ἐπὶ στιγμὴν ἐθεώρησεν ὡς τι συμβολὸν τὸ γλυκὺ τοῦτο ὄνομα, εἴτε προφερόμενον Λίνα ἐν τῷ θωπευτικῷ ἰδιώματι τῆς οἰκογενειακῆς ἐστίας, εἴτε γραφόμενον Εὐα ἐν τῇ σφαίρᾳ τοῦ πεπωμένου, ὅπερ τὸ παρούσαςεν ἤδη πρὸ αὐτοῦ. Εὐα! τοιαύτη θὰ ἦτον ἀναμφιβόλως ἐν τῇ λαμπροβόλῳ αὐγῇ τῆς παρθενικῆς αὐτῆς ἐνσαρκώσεως ἡ πρώτη ἐπὶ γῆς λατρευθεῖσα γυνή· θὰ εἶχε τὴν αὐτὴν χρυσὴν κόμην, ὑποσκιαζομένην πως ὑπὸ τὴν θωπεῖαν τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, τὴν αὐτὴν χνοώδη ἐπίδερμίδα, ἥς τὴν λάμψιν οὐδόλως ἡμαύρωσεν ὁ φλογώδης ἥλιος τῶν τροπικῶν, τὰς αὐτὰς σταθεράς καὶ λεπτοφυεῖς ἅμα γραμμάς, τὰς μακρὰς καὶ αἰδημόνως σκιερὰς βλεφαρίδας, τὸ πορφυροῦν τῶν χειλέων, τὸ μαργαρώδες τῶν ὀδόντων, τὸ κυματόεν καὶ ραδιόν ἀνάστημα, ὅπερ, πληροῦν τὸ μέλαν περιθωράκιον, ὑπενέφαινε τὴν στρογγυλότητα τῶν βραχιόνων καὶ ὤμων. Ἡ Εὐα! ὁ Ἰωάννης ἠδυνάται ν' ἀποσπάσῃ τὸ βλέμμα ἀπὸ τῶν ἀβρῶν καὶ εὐσάρκων χειρῶν. ἃς ἐκοίλου λακκίσκος εἰς ἐκάστην φάλαγγα· οἱ δὲ ροδοδαφνεῖς δάκτυλοι, οἱ νοχελῶς πως κρατοῦντες τὴν γοαρίδα, ἐφυλλοτόμουν τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ὡς ὅ' ἀπεφύλλιζον ταπεινὸν τι ἀνθύλλιον.

Οὐδέποτε ἀγωνία ὑπῆρξε σκληροτέρα αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ οὐδέποτε θλίψις ὑπῆρξε τόσῃ παραδόξως γλυκεῖα καὶ ποθητή. Ὑφίστατο τὸ μαρτύριον τοῦ ἔρωτος αὐτοῦ κατασπαραττόμενος εἰς τὰ καίρια τῶν αἰσθημάτων, ἅτινα ἐπὶ μᾶλλον ἐσέβετο, νυττόμενος εἰς τὰ βαθύτατα τῆς ὑπερφηανίας αὐτοῦ. Ἐδασανίζετο ἀγαπῶν χωρὶς νὰ δύνῃται ν' ἀποσπάσῃ τῆς καρδίας αὐτοῦ τὸν ἔρωτα τοῦτον, χωρὶς νὰ δύνῃται ν' ἀποτρέψῃ ἐαυτὸν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ κατατρυχόμενος ὑπὸ τῆς θανασίμου ἀμφιβολίας, ἢ, κἀλλιον εἰπεῖν, ὑπὸ τῆς διαδόρου πεποιθήσεως, ὅτι παρίσταται πρὸ τῆς ἀγαπωμένης ψυχῆς ἐν τῇ εὐτελεῖ καταστάσει τοῦ πένητος ἀνδρός, τοῦ προκαλοῦντος, ἂν μὴ τὸν οἶκτον, ἀλλὰ τὴν ταπεινωτικὴν ἐπιείκειαν!

Ὅτε τὸ ἐκκερμὲς ἐσήμηνε τὸ τέλος τῆς δοκιμασίας, ὁ Ἰωάννης, ἀδυνάτων νὰ ὑπομείνῃ ἐπὶ μίαν ἔτι στιγμὴν τὴν θλιβεράν ἀναστροφήν ἐκείνην, ἐπανῆλθεν ἐπιμόχθως εἰς τὴν μητρικὴν ἐστίαν.

Ὅλην τὴν ἡμέραν διήλθε κατάκλειστος· ἡ Ἑλένη ἐστερήθη θωπεῖων, ἡ δὲ ἄγρυπνος μήτηρ ἐσκέφατο ἡδὲ, ὅτι ἐπέστη ἡ στιγμή καὶ ἦν τὸ παράπονον θὰ ἐκφρασθῇ, καὶ ἦν ἡ πληγὴ θὰ αἰμαῖξῃ.

V.

Τὸ παράπονον δὲν ἐξεργάσθη. Ἡ κ. Δαήλ παραινῶριζε τὸν υἱὸν αὐτῆς.

Ὁ Ἰωάννης ἐξετραχύνθη κατὰ τῆς θλίψεως, κατέπνιξε τοὺς στεναγμούς αὐτοῦ καὶ ἀπέσιεσε τὸν φόνιον ζυγὸν τῶν μονίμων σκέψεων. Μὴ θέλων νὰ ἐρυθριάσῃ, δὲν ἤθελεν οὐδὲ πρὸς ἐαυτὸν νὰ ὁμολογήσῃ τὴν ἀδυναμίαν αὐτοῦ.

Κατὰ τὸ ἐπόμενον μάθημα μετὰ στερεοτάτης καὶ θαρραλέας φωνῆς παρέδωκε τὰς ἀπαιτουμένας ἐπεξηγή-

σεις ἐπὶ τοῦ θέματος. Ἄλλ' ἐν ἀγνοίᾳ αὐτοῦ, ἡ ἀπαγγελία ἀπέβη θερμότερα καὶ ζωηρότερα ὑπὲρ ποτε. Ὁμίλησεν ἐκτεταμένως, μετὰ ρεούσης εὐγλωττίας καὶ μεταδοτικοῦ τινὸς ἐνθουσιασμοῦ, τῆς ἐκδηλώσεως τοῦ ὁποίου, αὐτὸς μόνον δὲν ἀντελήφθη.

Ὁ τε ἐξῆλθε τῆς παραδόσεως, αἱ 12 ἀρχαῖαι μαθηταὶ ἐξομολογήθησαν πρὸς τὴν ἐπιστάτιδα ὅτι ὁ κ. Δαήλ «εἶπε σήμερον λαμπρὰ πράγματα!...». Ἀγγλὶς τις μάλιστα εὐφυστάτη, εἰλικρινὴς καὶ διαχυτική, διετύπωσεν ἄνευ προοιμίου ὅτι ὁ κ. Δαήλ ἦτο πολὺ ὥρατος». Ἡ ἑκφρασις αὕτη τῆς μίς Ἰλδας Βαίλκλαιν ἀνευφημήθη διὰ γενικῶν χειροκροτημάτων, καθ' ὅτι περιελάμβανε συντόμως καὶ ζωγραφικῶς τὴν ἐπιδοκιμασίαν ὅλων ὁμοῦ τῶν λοιπῶν.

Τότε ἀπετελέσθη περὶ τὸν νεαρὸν διδάσκαλον ἁρμονία ὅλη εὐσεβάστων συμπαιθεῶν καὶ φιλοφρονῶν διαθέσεων, αἵτινες οὐδένα ἄλλον εἶχον τρόπον ἐκφράσεως, ἢ τὴν πλήρη θαυμασμοῦ σιγὴν ἐν καιρῷ τῆς παραδόσεως, καὶ τὸν διπλασιασμὸν τῆς ἐπιμελείας ἐν ταῖς σπουδαίς. Ὁ Ἰωάννης ἀνεύρισκεν ἐν τοῖς γραπτοῖς θέμασιν, ἅτινα διώρθου, ἀναλλοίωτον τὴν ἐπήρειαν τῶν ἰδεῶν, τῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν ἐκφράσεων αὐτοῦ ἔτι ἀνεγίνωσκεν ἑαυτὸν τρόπον τινὰ ἐν αὐτοῖς. Οἰδῆποτε φράσις ἐκφυγούσα τὸ ἔρκος τῶν ὁδόντων αὐτοῦ ἐν τῇ στιγμῇ τοῦ ὁστρου, παρουσιάζετο αὐτῷ ἀναπαράγομένη μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν ἀτελειῶν τῆς, ὑπὸ τῆς στενογραφίας οὕτως εἰπεῖν τῆς μεμαγνητισμένης τῶν παρθένων μνήμης.

Ἡσθάνετο ὅτι κατανοεῖται, μαντεύεται, μελετᾶται ὑπὸ τοῦ ἀκροατηρίου αὐτοῦ, ὅτι σχολιάζεται, μεταφράζεται ἔτι, καὶ εἶχε τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ βλέπειν διατυπωμένας κατ' ἀκολουθίαν ὁρισμῶν ἢ παρατηρήσεων ὑπ' αὐτοῦ διδομένων, σκέψεις εὐφρεῖς ἢ βαθείας, λεπτὰς ἢ τρυφεράς, ἅς μόνη ἡ γυναικεία καρδιά νὰ παραγάγῃ δύναται.

Μετ' οὐ πολὺ ἡ μάντευσις αὕτη ἀπέβη βαθύτερα ἔτι.

Αἱ θελκτικαὶ παρθένοι ἠθέλησαν νὰ πειράσωσι τὴν εὐφραν ταύτην, ἥτις παρουσίαζεν αὐταῖς τὴν καλλίστην αὐτῆς ἄποψιν, τὴν καρδίαν ταύτην ἥτις διέχεε τὰ ἴδια αὐτῆς αἰσθήματα ἐπὶ τῶν αἰσθημάτων τοῦ σχολιαζομένου συγγραφέως. Ἐφαίνετο ἐνιαχοῦ ἐπὶ τῶν παραδιδόμενων αὐτῷ πρὸς διόρθωσιν θεμάτων ἐκεῖνο ὑπὲρ δύνανται ν' ἀποκληθῇ «ἀδιαικρίστια τῆς εἰλικρινείας». Πολλὰ τῶν μαθητριῶν, τολμηραὶ ἀφελεῖς, διεκύβευσαν μέρος τῆς ψυχῆς αὐτῶν τοῦτο ἦτο οἷοναι πρόσκλησις πρὸς τὴν ἀμοιβαιότητα, πρὸς τὴν ἀνταλλαγὴν πίστεως.

Ἄλλ' ὁ Ἰωάννης ἐπέσχεν ἐγκαίρως πάντα τοιοῦτον ἀρετὴ ὑπαινιγμὸν. Δὲν ἀπέδιδεν ἑαυτὸ τὸ δικαίωμα τοῦ ἀναγινώσκειν ἐμμέσως τὰς ἐκμυστηρεύσεις τῶν ἀθῶων τούτων καρδιῶν. Ὅτε ἑκφρασίς τις, τολμηρότερα ἐν τῇ αἰσθηματικότητι αὐτῆς, διεγράφετο ὑπὸ τὸ πρῶτον φιλολογικὸν πλατυσμὸν, πᾶσαντα ἡ μολυβδὶς ἐσημείου ἐν τῷ περιθώριῳ τὸ ἀκατάλληλον ἢ τὸ ἀνωφελές τοῦ ὅρου· οὕτω δ' αἱ ἄριστα καὶ λεπτότατα παρατηρήσεις ἐξεμνησθίζοντο ὑπὸ τὴν ἀνηλεῆ γραφίτιδα. Ὁ Ἰωάννης ἀπέβη παιδαγωγὸς μέχρι τοῦ ἄκρου τῶν ὀνύχων.

Κατὰ βάθος ἡ ἀκαμψία αὐτοῦ αὕτη δὲν ἦτο τόσον

ἀπλῆ ὅσον ἐφαίνετο, ἀλλ' ὑπεθάλπετο ὑπὸ τινος ἄλλου αἰσθήματος εἰς ὃ ἐχρησίμευεν ὡς κοσμητικὸς πέπλος.

Μεταξὺ τῶν ἐξομολογήσεων τῶν μαθητριῶν, ἐν τῷ μέσῳ τῶν θεμάτων τῶν κεχαρσμένων ἐπὶ στίλβοντος χάρτου καὶ δεδεμένων διὰ κυανῶν καὶ ροδοχρῶν ταινιῶν, ἐν διεκρίνετο πάντοτε ἐπὶ ἀτμειεῖς καὶ ἀκηδῖα τοῦ σχήματος, ἥτις ἐλύπει πῶς τὸν νεαρὸν διδάσκαλον. Τοῦτο ἦν γεγραμμένον συνήθως ἐπὶ χάρτου κοινοῦ, οὐχὶ σπανίως δὲ ἐπὶ φύλλων ἀπεσπασμένων ἐκ τετραδίου, ὑπὸ ταχείας καὶ σπενδούσης χειρός. Ἡ ἑκτασις αὐτοῦ ἦν ἀμετάβλητος: τρεῖς σελίδες, καὶ ὅποια σελίδες! ἔχουσαι 15 ὅλους στίχους, μετὰ 4 λέξεων ἑκαστον! Ἐν αὐτῷ οὔτε σκέψεις ἐξεζητεμένα καὶ δυσκόλως ἐξευρημένα ὑπῆρχον, οὔτε ζωρότης τοῦ ὕφους οἰαδῆποτε, ἀλλὰ τελεία ἐθασίλευεν ἀδιαφορία περὶ τε τῆς ἀκριβείας καὶ τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν. Μόνη διεκρίνετο ἡ καθαρά, ἐξιδιασμένη καὶ κανονικὴ γραφὴ, ἡ ἀναγγέλλουσα μόνιμον πνευματικὴν γαλήνην καὶ ἔμφυτον ἰσχὺν βουλῆσεως. Αἱ ἐνδείξεις δ' αὐταὶ διῆκον ἀπὸ τοῦ τίτλου μέχρι τῆς ὑπογραφῆς, ἥτις ἠπλοῦτο κάτω πλατέως: Αἶνα δὲ Μαλαφάρ».

Κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας ὁ Ἰωάννης περιοριζόμενος ἐν τῇ συστηματικῇ ἐπιφυλάξει αὐτοῦ, δὲν παρετήρησεν, ἢ δὲν ἠθέλησε νὰ παρατηρήσῃ τὰς ἐνδείξεις ταύτας. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ, μετ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ἐπιείκειαν, ἐδέχθη ἐν ἀναγνώσει ὅτι ἡ δεσποινὶς δὲ Μαροφάρ ἐφαίνετο ἥμισυ ἐνθουσιώδης, ὅτι μετριώτατον εἶχε ζῆλον πρὸς τὰς καλλονὰς τῆς μητρικῆς αὐτῆς γλώσσης, ἐν γένει δὲ φιλολογικὴν καλαίσθησιν ὅλως ἀνεπαρκῆ. Ἐθλίβη ἐπὶ τούτῳ, καθ' ὅσον ἐπόθει νὰ εὕρῃ αὐτὴν ἐπίσης ἐξαισίαν ὑπὸ πνευματικὴν, ὡς καὶ ὑπὸ σωματικὴν ἐποψίν· ἐφθόνησε δὲ δι' αὐτὴν τὰς ἄλλοθενεῖς ἐκείνας, τὰς πλήρεις γοργῆς εὐφρείας καὶ πρωΐμου κρίσεως, αἵτινες ἦσαν ἀναντιρρήτως ἀνώτεροι τῆς μαχελούς κρεολούς.

Κατεσπατάλα τὴν καλὴν αὐτοῦ θέλησιν ἐν προφανεῖ ἀπώλειᾳ χρόνου, ἐν ἀκάχοις ἀγῶσιν, προσπαθῶν ἵνα μεταγγίσῃ ἐν τῇ μικρᾷ ἐκείνῃ καὶ ἐπιτολαίῳ ψυχῇ τοὺς θησαυροὺς τῆς συνέσεως, οὓς ἡ νεαρὰ αὐτοῦ πείρα ν' ἀποταμιεύσῃ κατῳρθώσῃ. Πραγματικῶς, εἰργάσθη χάριν αὐτῆς καὶ μόνης, προσπαθῶν ἵν' ἀποβῇ ὅσῳ τὸ δυνατόν ἀπλούστερος καὶ καταληπτότερος· ἡ προσπάθεια δ' αὕτη ἐγένετο αὐτῷ οἷοναι δραστηρικὴ τις παροχέτευσις· διότι ὅσῳ πλείονα ἐνθουσιασμὸν ἐγένενα ἐν τῷ πνεύματι τοῦ πρὸς τὰ διδασκαλικά του καθήκοντα, τόσῳ πλείονα ἐνθουσιασμὸν ἐξήντλει καὶ ἐσθένυνεν ἐκ τῆς ἀγάπης τῆς καρδίας αὐτοῦ, ὡς ὁ ἴδιος ἐσκέπτετο.

Οὕτω παρήλθον αἱ ζοφεραὶ ἡμέραι καὶ νύκτες τοῦ χειμῶνος. Πρωῖαν τινὰ ὁ Ἰωάννης παρετήρησε τὰς καστανέας φυλλαζούσας ἡδὴ μετὰξὺ δὲ τῆς σπενδούσης πρὸς τὰς πύλας τῶν Παρισίων πληθὺς, διέκρινεν, ἀνοικτοχρῶμους περιβολάς.

Τέλος!... τὸ ἔαρ ἐπανῆλθεν.

Ναὶ! ἐπανῆλθε τὸ ἔαρ, τὸ συναγεῖρον τοὺς εὐθύμους ὁμίλους ὑπὸ τὸν ἥχον τῶν κωδῶνων τοῦ Πάσχα. Μετ' αὐτοῦ ἔρχονται αἱ διακοπαί· αἱ διακοπαί, αἵτινες ἀπατέλουν διὰ τὸν Ἰωάννην μῆνα ὅλον σκληροῦ ἀποχωρισμοῦ.

Ἡ Λίνα ἀπῆλθε συγχρόνως μετὰ τῶν συντρόφων αὐτῆς.

Ὁ Ἰωάννης ἐλάμβανε τότε τὸν βραχίονα τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ τὴν χεῖρα τῆς Ἑλένης, καὶ οἱ τρεῖς ἀπέλαυνον τὴν ἡδονὴν μακρῶν περιπάτων ἀνὰ τοὺς ἐρήμους καὶ σκιεροὺς διαδρόμους. Πρὸς τοῦτο ἐξέλεγον ἐκ προτιμῆσεως τὰς ὥρας τῆς μονώσεως, ὅτε ὁ ἔρμος καταρράκτης ἐκρῶτει πίπτων κατέναντι τοῦ Βαλεριανοῦ ὄρους, καὶ τὰ ἐκμισθούμενα ἐν καιρῷ τῆς κινήσεως ἀτμόπλοια ἐκοιμῶντο, ἀναθεβαμμένα, ὑπὸ τὸν δυνάτα ἥλιον ἐπὶ τῆς γαλιναίας λίμνης. Οὐδεὶς ἐτάραττε τὴν ἡδεῖαν αὐτῶν σύννοιαν.

Τότε ὁ Ἰωάννης, σκεδάζων ἐκουσίως τὰς τὸ πνεῦμα αὐτοῦ συννεφούσας σκέψεις, παρετῆρει τὴν Ἑλένην σκιρτῶσαν ἐντὸς τῶν λειμῶνων. Ἡ κοραεὶς παρεδίδετο εἰς τὴν σφριγῶσαν ὁρμὴν τῆς ἀναπτύξεως αὐτῆς, ἐδάφετο διὰ ροδοπορφύρων χρωμάτων, καὶ ἐν τῇ φαιδρότητι αὐτῆς ἐλησμονεῖ πρὸς στιγμὴν τὴν μονοτονίαν τῶν σχολικῶν βάθρων καὶ τὰς μηχανικὰς κάμψεις τῆς μουσικῆς κλίμακος. Ὁ δὲ ἀδελφὸς διανοεῖτο ὅτι ἡ θυσία αὐτοῦ συνήργει πρὸς ζωπύρην τῆς ἀνήθου ταύτης ὑπάρξεως. Ὅχι, δὲν ἔπρεπε νὰ ὑποστῇ τὰς ἀγωνίας ὑπὸ τὸ βάρος τῶν ὁπίων αὐτὸς ἤδη ἐκάμπετο! Ὁφείλει ἐκεῖνος νὰ προῖδῃ πολὺ πρότερον τὴν ἀνάνηψιν τῆς καρδίας αὐτῆς, ν' ἀπομακρύνῃ τοῦ μετώπου αὐτῆς τὴν προμώδη ἐπίψαυσιν τῶν ζοφερῶν πτερύγων τῶν βιωτικῶν μεριμνῶν. Ἄλλως τε, ὡς πρὸς τὸ μέλλον, ὁ Ἰωάννης ἠδύνατο νὰ ἐπαναπαύεται καθ' ὅτι ἐβίου τόσῳ λιτῶς, ὥστε εἶχεν ἤδη ἀποτεταμιευμένον τὸ χρηματικὸν ποσὸν ὑπερ εὐηρεστεῖτο ὀνομάζων «προῖκα τῆς Ἑλένης».

Ἡμέραν τινὰ τὸ παιδίον προσεκληθὲν ὑπὸ συμπαθητρίας τινὸς εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς· ἡ κ. Δαήλ, γνωρίζουσα τὴν οἰκογένειαν καὶ δυναμένη νὰ ἐμπιστευθῇ αὐτῇ, συνήνεσεν εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τῆς θυγατρὸς τῆς, ἥτις τῇ ἐσπέρα ἐκείνῃ ἀπουσίαζε τοῦ περιπάτου.

— Ἀ, μητέρα! ἀνέκραζεν ὁ Ἰωάννης· σήμερον θὰ ὑπάγωμεν πολὺ μακρὰν.

Ἡ χήρα ἐμειδίασε.

— Ποῦ μὲ πηγαίνεις;

— Ἀ, τὸ δάσος εἶναι ἐπὶ τέλους μονότονον. Πηγαίνωμεν εἰς Βερσαλλίαις, θέλεις;

Ὁ νεανίας ἐφαίνετο τόσον εὐθυμος, ὥστε ἡ μητρικὴ καρδία ἔσχε τὴν χαρὰν νὰ πιστεύσῃ ὅτι μεταμόρφωσας τις ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτοῦ.

Αἱ προπαρασκευαί ἐγένοντο στιγμηδόν· εἶτα, ἐλαφρὰ ὡς νεάνης ἡ κ. Δαήλ προσηρτήθη εἰς τὸν βραχίονα τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, καὶ μετέβησαν εἰς Νουτῶ ἵνα ἐπιβῶσι τοῦ σιδηροδρόμου. Ἐν Βερσαλλίαις ἤρξαντο περιδιαβάζοντες ἐν τῷ περιβόλῳ «διὰ νὰ κάμουν ὄρεξιν», ὡς εἶπεν ὁ Ἰωάννης, εἶτα δὲ προεγευμάτισαν ἐν ξενοδοχείῳ τινί.

Προεγευμάτιζον ὑπὸ ἀναδεδραδὰ, ἐντὸς μεγάλου ξενώνος λελευκασμένου διὰ κονίας, δροσεροῦ, φαιδροῦ καὶ κομψοῦ. Ἡ χήρα ἐπανέβρισκεν ἐν ἑαυτῇ τὴν ἀποπτάσαν αὐτῆς νεότητα πρὸ τοῦ εὐσώμου ἐκείνου νεανίου εἰς ὃν εἶχε δώσει τὸ ἴδιον αὐτῆς αἷμα καὶ ἀπασαν τὴν εὐγενῆ ὑπερηφανίαν τῆς ψυχῆς αὐτῆς. Ἐπολυλόγει μετ'

αὐτοῦ μετὰ παιδικῆς οὕτως εἶπεν ἀδολεσχίας καὶ ἐνθουσιασμοῦ. Ὑπὸ τὰς κεκλιμένας κλεισιάδας, διὰ μέσου τῶν ἐλαφρῶν παραπετασμάτων, οὐδὲν ἄλλο διέκρινεν ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, ἢ τὸ γλυκὺ του μειδίαμα καὶ τὸ στοργικὸν αὐτοῦ βλέμμα. Ἐχουσα δὲ τὴν στερεὰν ἀπόφασιν ἐν' ἀποσπάσῃ τῶν χειλέων αὐτοῦ τὸ μυστικόν του ἐν στιγμῇ διαχύσεως, ἤρειδετο μετὰ τρυφερότητος ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ νεανίου, ὅστις τότε κλίνων πρὸς αὐτὴν ἔρριπτε μακρὸν φίλημα ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ ἐπὶ τῶν λευκῶν βοστρύχων τῆς κόμης τῆς.

Ἀλλ' ὅτε σφοδρότερα τις ἀνέμου πνοὴ ὤθησε τὴν κλεισιάδα, καὶ λαμπερὰ ἀκτὺς ἡλίου εἰσέδυσεν ἐν τῷ πρασίνῳ δωματίῳ, ἡ κ. Δαήλ ἀνεσκήρτησεν αἰφνιδίως:

— ὦ! πόσον εἶσαι ὠχρὸς, Ἰωάννη μου!

Ἦτο ἀληθές· τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ τὰ λεπτοφυῆ καὶ εὐγραμμά του νέου χαρακτηριστικὰ ἐνεῖχον μαρτυρώδη ἀγωνίαν, ἐκφρασιν ὀξείας θλίψεως· ἡ βαθεῖα αὐτῶν ὠχρότης ἡμαυροῦτο ἐπαισθητῶς. Τί ἄρα γε ἐν αὐτῷ συνέβαιναν;

Ἐκεῖνος οὐδὲν ἀπεκρίνατο· αὐτὴ δὲ λαβομένη τῶν χειρῶν του, ἠσθάνθη αὐτὰς πυρεσσοῦσας ὑπὸ τὰς ἑαυτῆς.

— Τί ἔχεις, τέκνον μου; ἠρώτησεν ἀνησυχῶς.

Ἀλλ' ὁ Ἰωάννης ἐσίγα· τότε ἐν τῇ γενομένῃ σιωπῇ ἤκουσε θορὴν φωνῶν εἰς ἣν δὲν προσέσχε προηγουμένως· ἦσαν φωναὶ ἀνδρικαί, γυναικεῖαι, νεανικαὶ ἀναμίζ· ἀλλ' ἡ βία τῶν τελευταίων τούτων ἐνεῖχε καθαρότητα θαυμασίαν καὶ μεταλλικὰς ἀπηγήσεις προδιδούσας αὐτῇ ἀνέφραστον θελγήτρον. Ἡ μήτηρ, αὐτομάτως ἐμάντευσεν ὅτι ἀπ' αὐτῆς προήρχετο ὁ πόνος τοῦ τέκνου αὐτῆς.

Φαιδρὰ συνδιάλεξις ἀντήχει ἐν τῷ παρακειμένῳ διαμερίσματι. Νεαρὰ ἀνδρική φωνὴ ἠρώτα.

— Καὶ εἰσθε εὐχαριστημένη παρὰ τῇ κ. Κολλάρ, δεσποινίς Ἑλίνα;

— ὦ, ναί. πολὺ, παρὰ πολὺ.

Γυνὴ νέα καὶ ζωηρὰ προφανῶς, ὑπέλαβεν.

— Καὶ τί σὰς ἐπιβόλλουν νὰ κάμνητε; προσευχὰς ἀναμφιβόλως;

— ὦ, ὄχι! ὑπάρχουν πολλοὶ δικαιοκτυρόμενοι· μᾶς ἀφίνουν ὅλως ἐλευθέρως ἐν τῷ οἰκήματι· ἀλλὰ μᾶς ὀδηγοῦν τακτικώτατα εἰς τὴν λειτουργίαν καὶ τὰς ἀκολουθίας.

Ὁ νεαρὸς ἀνὴρ ἐπανέλαβεν;

— Ἡ κ. Κολλάρ εἶνα. καλὴ;

— Πολὺ καλὴ, κ. Ἀλβερν.

— Καὶ οἱ ἄλλοι καθηγηταί;

— Ὅλοι εἶναι πολὺ καλοὶ καὶ ὄχι πληκτικοί. Ἀ, ἐν τούτοις, εἶναι καὶ ἕνας...

Ἦδη ἄλλη τις φωνὴ ὑψώθη.

— Ἀ! Ἀ! ὑπάρχει εἰς ὁ ὅποιος δὲν εἶναι νόστιμος· θὰ ἦναι καμμία γραῖα κυρία, ἴσως.

Ἡ Λίνα ἀπῆντησε.

— Ὅχι, εἶναι κύριος.

— Κύριος, γέρον; ἠρώτησεν ἡ καὶ πρότερον λαλήσασα νεαρὰ γυναικεῖα φωνή· οἱ γέροντες καθηγηταὶ εἰ-

ναι πολὺ ἄνοστοι· εἰς τὸ Δημαρχεῖον αὐτοὶ συνήθως ἄρνούνται τοὺς καλοὺς βαθμούς.

— Μὴ λέγετε κακὸν διὰ τοὺς γέροντας, δεσποινὶς Ἰωάννα! διέκοψεν εὐθύμως ἡ λαλιὰ γηραιοῦ ἀνδρὸς ἄλλως τε, στοιχηματίζω ὅτι ὁ ἄνοστος καθηγητὴς εἶναι νέος.

— Ναί, προσεῖπεν ἡ Αἴνα.

— Βλέπετε, ὠραία μου εἶρων! ἀνέκραξεν ὁ προλαλήσας θριαμβευτικῶς.

Ὁ Ἰωάννης ἐκράτει τὸν βραχίονα τῆς μητρὸς αὐτοῦ· ἐκείνη δ' ἠσθάνθη ὅτι ἔτρεμεν ὅλος. Ἦδη ἡ ἡχώ τῆς συνδιαλέξεως ἔφθανε καθαρότερον.

Ἦδη ἐλάλει ὁ κ. Ἀλβερξ.

— Τί λοιπὸν ἔχει τὸ τόσῳ δυσάρεστον αὐτὸς ὁ νέος;

Ἡ κόρη ἐψιθύρισε γελῶσα:

— Εἰξεύρω κ' ἐγώ; μᾶς δίδει μάθημα γραμματικὸν καὶ διορθοῖ τὰ θέματά μας· τὰ ἰδικά μου εἶναι πάντοτε πλήρη διαγραφῶν: «ἀνακρίβειαι, ἀκυρολεξίαι, ὕψος μὴ γαλλικόν»... αἱ ἄλλαι δεσποινίδες εὐρίσκουν πολὺ ἐνδιαφέρον εἰς τὰ μαθήματα· ἐγὼ στενοχωροῦμαι μ' αὐτό· κ' ἐπειτα, νὰ σὰς εἰπῶ, δὲν ἐννοῶ διὰ τί νέος τόσον εὐσωμος καὶ εὐρωστος νὰ ἐκλέγῃ αὐτὸ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ διδασκάλου ἀντὶ νὰ γείνη στρατιώτης ἢ ναυτικός.

Καὶ ταῦτα λέγουσα ἐνέτεινε περιφρονητικῶς τὴν λέξιν «ἐπάγγελμα».

Τὴν στιγμὴν ταύτην ἡ κ. Δαήλ ἀνηγέρθη λαβοῦσα ἐντὸς τῶν χειρῶν τῆς τὴν κεφαλὴν τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, διὰ μακροῦ ἀσπασμοῦ, ἀσπασμοῦ πυρίνου, ἐρρόφησε δύο δάκρυα τρέμοντα ἐπὶ τῶν βλεφάρων αὐτοῦ.

Ἡ Αἴνα ἐξηκολούθησεν λέγουσα ἐν κατακλιεῖδι:

— Ὅχι, ὅμως, δὲν εἶναι κακὸς· εἶναι καλὸς μάστιγος· ἀλλὰ λέγουν ὅτι εἶναι πολὺ πτωχός· δὲν πρέπει, ἴσως, νὰ τὸ λέγω αὐτό· διότι ἀληθινά, εἶναι κρίμα νὰ ᾔνοι κανεὶς πτωχός.

— Καὶ πῶς ὀνομάζεται; ἠρώτησεν ἡ δεσποινὶς Ἰωάννα.

— Κύριος Δαήλ.

Ὁ Ἰωάννης δὲν ἠδύνατο ν' ἀμφιβάλῃ πλέον περὶ τίνος προῦκειτο.

Καὶ ἡ χήρα ἐψέλλισε συνωφρυνωμένη·

— Ὡ τὴν κακὴν ψυχὴν! τὴν καταρῶμαι!

Ἀλλ' ὁ Ἰωάννης διέκοψεν αὐτὴν ἀποτόμως:

— Μῆτερ! μῆτερ, μὴ λέγεις τοῦτο!

— Τότε ἐκείνη περιέβαλεν αὐτὸν διὰ βαθέος βλέμματος καὶ εἶπε μετ' ἐμπαθοῦς συγκινήσεως:

— Ἀχ, ταλαίπωρε Ἰωάννη μου! τὴν ἀγαπᾷς!...

Ὁ Ἰωάννης ἐν τῷ ἐκμηδενισμῷ αὐτοῦ τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ δὲν προσεπάθησε ν' ἀρνηθῇ.

VI.

Ἀπέστρεψε τοὺς ὀφθαλμούς, εἶτα δὲ λύων ἀποτόμως τὴν συμπεπλεγμένην στάσιν αὐτῶν,

— Ἀγωμεν, μῆτερ! εἶπεν· ἐπιστρέφωμεν εἰς τὸν περίβολον.

Ἐν τῷ περιβόλῳ εἶχον πλείονα ἄνεσιν· ἡ στιγμὴ τῆς ἐξομολογήσεως ἐπέστη, ἡ δὲ κ. Δαήλ μηδὲν ἡμιμέλει εἰς προοίμια, εἶπε τῷ υἱῷ αὐτῆς.

— Ἀπὸ πότε ἡ νέα αὕτη εἶναι μαθητήριόν σου;

— Ἀπὸ τριῶν μηνῶν.

— Δὲν τὴν ἐγνώριζες πρότερον;

— Τὴν εἶδον ἄπαξ, χωρὶς νὰ γνωρίζω αὐτήν.

— Καί... τὴν ἀγαπᾷς, δὲν ἔχει οὕτως;

— Ἐκεῖνος ἐξανγκνάζων ἑαυτὸν ἀπεκρίνατο:

— Οὐδέποτε σοὶ ἐψεύσθην: Ναί!...

Ὁδυνηρὰ σιωπὴ ἐπὶ στιγμὴν ἐπεκράτησεν· ἀλλὰ κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῆς ὁ Ἰωάννης προησθάνετο χωρὶς νὰ δύνηται νὰ προῖδῃ τὴν ἐρώτησιν ἣτις ἐμελλε ν' ἀπευθυνθῇ αὐτῷ. Τὴν ἐρώτησιν ταύτην ἡ κ. Δαήλ διεμελέτα ἐν νῷ πρὶν ἢ ἐκφράσῃ αὐτήν, προσπαθοῦσα ἵνα διατυπώσῃ αὐτὴν ὅσον οἶόν τε ἥττον τραχεῖαν καὶ ἀδιέκρινον.

— Τέκνον μου ἐψιθύρισε διὰ φωνῆς ἐλαφροῦς ὡς πνοή, οὐδέποτε μοὶ ἀπέκρυψες τι· τὸ αἰσθημά σου τοῦτο, τὸ ἐξέφρασές ποτε;

Ἐκεῖνος διέκοψεν αὐτὴν διὰ θρηνώδους φωνῆς.

— Ὡ! μῆτερ!...

Ἡ μήτηρ ἐρρίφη τότε εἰς τὸν τράχηλον αὐτοῦ.

— Σιωπὴ, σιωπὴ, υἱέ μου! ἀνεφώνησε· μὴ ὑπερσπίζεις σεαυτὸν· ἤμην βεβαία περὶ τοῦτου.

Τότε ὁ Ἰωάννης ἀπεσπᾶσθη βραδέως τῶν περιβαλλόντων αὐτὸν στοργικῶν βραχιόνων, καὶ προσκολλῶν τὰ χεῖλη ἐπὶ τῶν ἰσχυρῶν ἐκείνων χειρῶν.

— Μὴ ὀμιλήσωμεν πλέον περὶ τοῦτου ἐψέλλισε.

Ἡ μήτηρ, τούναντίον ἐπεθύμει νὰ λαλήσῃ ἔτι περὶ αὐτοῦ· ἐπεθύμει νὰ ἐπιδέσῃ διὰ κόφους χειρὸς τὸ τραῦμα τοῦτο, ὅπερ διέβλεπε βαθὺ καὶ αἵματηρόν· ἀλλ' ἵνα μὴ ἀντιστῇ πρὸς τὸν τεθλιμμένον, εἶπε:

— Ἐχεις δίκαιον· ἄς μὴ ὀμιλήσωμεν πλέον.

Λαβομένη δ' ἐκ νέου τοῦ βραχίονος αὐτοῦ προῦχώρησε καὶ ἀπεκρύβη μετ' οὐ πολὺ μετ' αὐτοῦ ὑπὸ τὰ βαθύσκια δένδρα.

Ἀμφοτέρων ἡ καρδιά ἦν βεβαρημένη οἰκτρῶς· ὁ φαιδρὸς ἥλιος δὲν ἐθέρμαινεν αὐτοὺς πλέον, τὰ δὲ χλωριῶντα μάρμαρα καὶ τὰ κατ' ἀπομίμησιν τῶν βανδαλικῶν λειψάνων ἡρωωτηριασμένα ἀγαλμάτια οὐδόλως, ἔθελγον, οὐδ' ἐλάλουν μυστικῶς πρὸς τὸ τεθλιμμένον αὐτῶν ὄμμα. Τὸ βραδὺ καὶ ἀτημελές αὐτῶν βῆμα ἔφερεν αὐτοὺς εἰς τὸ ἄλσος τοῦ Ἀπόλλωνος.

Ἡ κ. Δαήλ ἐκῆθισεν ἐπὶ βῆθρου κατέναντι τοῦ σιγῶντος καταρράκτου, ὁ δὲ Ἰωάννης, σκυθρωπός, κατέλαθε θέσιν παρ' αὐτήν.

CHARLES VINCENT

(Ἀκολουθεῖ)

(Μετάφρασις Κ. Α. Η.).